

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt torsdag den 12. februar 2026

Sag 74/2025

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Anders Schønnemann Olesen, beskikket)

I tidligere instans er truffet beslutning af Østre Landsret den 14. marts 2025 (S-3604-24).

I påkendelsen har deltaget fem dommere: Poul Dahl Jensen, Hanne Schmidt, Lars Hjortnæs, Kurt Rasmussen og Søren Højgaard Mørup.

Påstande

T har nedlagt påstand om, at det fastslås, at Østre Landsrets berømmelse indebar en krænkelse af hans menneskerettigheder.

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om afvisning af kæremålet, subsidiært stadfæstelse af landsrettens beslutning.

Sagsfremstilling

Ved Retten i Glostrups dom af 2. december 2024 blev T og en medtiltalt straffet med fængsel i 20 år for indsmugling og distribution af narkotika samt flere tilfælde af ulovlig våbenbesiddelse. Han blev endvidere udvist for bestandig.

Det fremgår af byrettens dom bl.a., at T blev anholdt i Sverige den 8. april 2022, og at han den 13. april 2022 blev overført til Danmark, hvor han siden har været varetægtsfængslet. Af byrettens domsbegrundelse fremgår bl.a.:

”Straffastsættelsen

Det er bevist, at der samlet har været tale om indsmugling og distribution af ikke under 849 kilo hård narko, kokain og heroin.

Et kvantum af den størrelse giver i sig selv grundlag for efter straffelovens § 88, stk. 1, at lade straffen overstige strafferammen i § 191, stk. 1, 2. punktum.

De tiltalte etablerede en professionelt drevet virksomhed med import, behandling og distribution af såvel kokain som heroin. De drev virksomheden over en periode på 2½ år med en omsætning som anført ikke under 849 kilo.

Umiddelbart ville der efter rettens opfattelse allerede ud fra organisationens karakter, de tiltaltes toproller, det samlede kvantum og sagens øvrige omstændigheder være grundlag for at fastsætte straffen til det i straffelovens § 33, stk. 2, fastsatte maksimum på 20 år.

Dertil kommer imidlertid, at de tiltalte yderligere er dømt for en del forhold af overtrædelse af straffelovens § 192 a.

For begge tiltalte fastsættes straffen derfor til fængsel i 20 år.”

Byretten bestemte i forbindelse med domsafsigelsen, at T skulle være varetægtsfængslet under eventuel anke, eller indtil fuldbyrdelse af straffen kunne iværksættes.

Den 7. december 2024 ankede T dommen til Østre Landsret med påstand om frifindelse, subsidiært formildelse. Anklagemyndigheden nedlagde påstand om domfældelse i overensstemmelse med tiltalen for byretten og stadfæstelse for så vidt angår sanktionsfastsættelsen.

Landsretten bestemte ved kendelse af 9. januar 2025, at T skulle være fortsat varetægtsfængslet i 4 uger. Fængslingen blev efterfølgende forlænget.

Ved brev af 14. marts 2025 meddelte landsretten, at sagen var berammet til hovedforhandling over 17 retsdage, og at hovedforhandlingen skulle indledes den 19. april 2027 med forventet domsafsigelse den 9. juni 2027.

Den 28. marts 2025 anmodede T om Procesbevillingsnævnets tilladelse til at kære beslutningen om berømmelse.

Ved kendelse af 3. april 2025 bestemte landsretten, at T skulle forblive varetægtsfængslet indtil dom. Af kendelsen fremgår bl.a.:

”Der fremlagdes brev af 25. marts 2025 fra Statsadvokaten for Særlig Kriminalitet, der anmoder om, at fristen for varetægtsfængslingen, der udløber den 3. april 2025, så vidt muligt forlænges i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, indtil der er afsagt dom i sagen, jf. retsplejelovens § 769, stk. 4, jf. § 767, stk. 2.

Der fremlagdes endvidere mail af 27. marts 2025 fra den for T beskikkede forsvarer, advokat Anders Schønnemann Olesen, der meddeler, at tiltalte protesterer mod fortsat varetægtsfængsling under anken frem til dom.

...

Anklagemyndigheden har ved sagens fremsendelse til landsretten den 19. december 2024 oplyst en forventet varighed af sagen på 17 dage. Landsretten fremsendte den 7. marts 2025 til de beskikkede forsvarere forslag til datoer for hovedforhandlingen. Hovedforhandlingen blev i overensstemmelse hermed den 14. marts 2025 berammet til foretagelse over 17 retsdage i perioden fra den 19. april til den 9. juni 2027.

Advokat Schønnemann Olesen har anført bl.a., at det udelukkende skyldes rettens forhold, at sagen først er berammet til hovedforhandling i april til juni 2027, og at T nægter sig skyldig i samtlige tiltalepunkter, og at han således formelt er uskyldig. Det er urimeligt, at han på grund af rettens forhold skal afvente to år på at få sin ankesag behandlet, og endnu mere urimeligt er det, hvis han i ventetiden skal være varetægtsfængslet. Advokat Anders Schønnemann Olesen har endvidere henvist til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom af 20. februar 2003 (sag 50272/99), dom af 8. november 2005 (sag 6847/02) og dom af 7. november 2017 (sag 37717/05).

Der afsagdes

k e n d e l s e :

A og T, der har været frihedsberøvet fra henholdsvis den 8. april 2022 og den 13. april 2022, blev ved Glostrup Rets dom af 2. december 2024 efter straffelovens §§ 191 og 192 m.v. idømt fængsel i 20 år for omfattende narkokriminalitet og våbenbesiddelse under særligt skærpende omstændigheder.

Af de grunde, som landsretten har anført i kendelse af 9. januar 2025, findes betingelserne for fortsat varetægtsfængsling af de tiltalte i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, fortsat at være opfyldt.

Det påhviler landsretten at fremme enhver sag med den fornødne hurtighed, således at sager kan gennemføres inden for rimelig tid, og det følger af forarbejderne til retsplejelovens regler om varetægtsfængsling, at landsretten på grund af den belastning, som en varetægtsfængsling medfører for den tiltalte, skal være særligt opmærksom på, at sådanne sager fremmes mest muligt.

Sagen er omfattende og nødvendiggør efter det af anklagemyndigheden oplyste 17 retsdage til gennemførelse af hovedforhandlingen, der er berammet i perioden fra april til juni 2027, idet landsretten ikke har haft mulighed for tidligere berammelse af sagen.

Under hensyn hertil og henset til karakteren og omfanget af de strafbare forhold, der er rejst tiltale for, samt længden af den straf, som de tiltalte må påregnes idømt, hvis de i landsretten findes skyldige i samme omfang som i byretten, vil fortsat varetægtsfængs-

ling indtil dom, jf. retsplejelovens § 767, stk. 2, ikke være i strid med de proportionalitetshensyn, der er nævnt i lovens § 762, stk. 3.

Herefter, og idet de af advokat Anders Schønnemann Olesen påberåbte afgørelser fra Menneskerettighedsdomstolen ikke kan føre til et andet resultat,

b e s t e m m e s :

A og T skal være varetægtsfængslet under anken, indtil der er afsagt dom i sagen.”

Den 28. august 2025 gav Procesbevillingsnævnet T tilladelse til at indbringe beslutningen om berømmelse for Højesteret.

Den 29. august 2025 frafaldt T sin anke. Den 9. september 2025 frafaldt anklagemyndigheden sin kontraanke.

Anbringender

T har anført navnlig, at landsrettens berømmelse strider mod de principper, der er opstillet i retsplejelovens § 843 a, og at berømmelsen indebærer en krænkelse af hans rettigheder efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 5, stk. 3, og artikel 6.

Berømmelsen ville medføre en sagsbehandlingstid i ankeinstansen på ca. 2 år og 6 måneder og dermed en samlet sagsbehandlingstid på 5 år og 2 måneder fra anholdelsen til endelig dom.

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har fastslået, at sagsbehandlingstiden efter en grov tommelfingerregel i almindelighed ikke må overstige ca. 1 år pr. instans. Domstolens praksis viser dermed, at landsrettens berømmelse udgjorde en krænkelse af hans menneskerettigheder, herunder hans ret til rettergang inden en rimelig frist.

At han nu har frafaldet sin anke, ændrer ikke ved, at han har fornøden retlig interesse i at få påkendt spørgsmålet om, hvorvidt landsrettens berømmelse krænkede hans menneskerettigheder.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at T har frafaldet sin anke og derfor ikke har den fornødne retlige interesse i en prøvelse af landsrettens berømmelse. I øvrigt strider landsrettens berømmelse hverken imod retsplejelovens § 843 a eller Menneskerettighedskonventionens artikel 6.

Hverken retsplejeloven eller Menneskerettighedskonventionen indeholder konkrete tidsfrister for behandlingen af straffesager. Der skal i stedet foretages en samlet konkret vurdering af sagens omstændigheder. Det er antaget i den juridiske litteratur, at man med nogen forsigtighed formentlig kan sige, at hvis en retssag tager meget mere end 5 år i to instanser, vil sagsbehandlingstiden som udgangspunkt være problematisk i forhold til Menneskerettighedskonventionen.

Sagen var berammet til hovedforhandling i landsretten, således at sagen ville have været afgjort 5 år og 2 måneder efter anholdelsen, og sagsbehandlingstiden ville dermed ikke have udgjort meget mere end 5 år i to instanser. Dertil kommer, at sagen vedrørte omfattende, alvorlig og organiseret narkotikakriminalitet, som nødvendiggjorde 17 retsdage, og at landsretten oplyste, at det ikke var muligt at tilbyde en tidligere berømmelse. Hovedforhandlingen ville derfor blive gennemført så hurtigt som muligt.

T er frihedsberøvet efter domfældelse i 1. instans, og frihedsberøvelsen er derfor omfattet af Menneskerettighedskonventionens artikel 5, stk. 1, litra a, og ikke af litra c. Sagen rejser derfor ikke spørgsmål om krænkelse af artikel 5, stk. 3, da denne bestemmelse kun finder anvendelse på frihedsberøvelser omfattet af konventionens artikel 5, stk. 1, litra c.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagen angår, om landsrettens berømmelse af hovedforhandlingen i en straffesag mod bl.a. T indebærer en krænkelse af hans rettigheder efter artikel 5, stk. 3, og artikel 6, stk. 1, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

T har været frihedsberøvet under sagen siden den 8. april 2022. Ved Retten i Glostrups dom af 2. december 2024 blev han og en medtiltalt fundet skyldig i indsmugling og distribution af narkotika samt flere tilfælde af ulovlig våbenbesiddelse. T blev straffet med fængsel i 20 år. Han blev endvidere udvist for bestandig.

Den 7. december 2024 ankede T dommen. Landsretten berammede sagen til hovedforhandling i april, maj og juni 2027, således at der kunne forventes afsagt dom den 9. juni 2027. Det er denne beslutning, der er indbragt for Højesteret.

T frafaldt den 29. august 2025 sin anke, og anklagemyndigheden frafaldt den 9. september 2025 sin kontraanke. Landsretten har derfor aflyst hovedforhandlingen.

Fire dommere – Poul Dahl Jensen, Hanne Schmidt, Lars Hjortnæs og Kurt Rasmussen – udtaler:

T har frafaldet sin anke, og anklagemyndigheden har frafaldet sin kontraanke. Landsretten har som følge heraf aflyst den berammede hovedforhandling. Vi finder, at T herefter ikke har en retlig interesse i at få prøvet, om det ville have udgjort en krænkelse af hans rettigheder efter Menneskerettighedskonventionens artikel 6, stk. 1, hvis ankesagen var blevet hovedforhandlet i overensstemmelse med den skete berammelse i april, maj og juni 2027.

Vi stemmer herefter for at afvise kæremålet.

Dommer Søren Højgaard Mørup udtaler:

T ankede byrettens dom den 7. december 2024. Landsretten berammede sagen til hovedforhandling således, at dom kunne forventes afsagt den 9. juni 2027, og besluttede, at T skulle være varetægtsfængslet indtil da.

Uanset at T har frafaldet sin anke, finder jeg, at han har retlig interesse i at få taget stilling til sin påstand om, at hans rettigheder efter Menneskerettighedskonventionen blev krænket ved landsrettens beslutning om at beramme hovedforhandlingen, således at der ville gå mere end 2½ år, fra han ankede byrettens dom, indtil han kunne få afgjort sin sag i landsretten, og således at varigheden af straffesagen, fra han blev frihedsberøvet indtil landsrettens dom, ville være 5 år og 2 måneder.

Jeg stemmer herefter for at behandle kæremålet.

Der træffes afgørelse efter stemmeflertallet, således at kæremålet afvises.

Thi bestemmes:

Kæremålet afvises.

Statskassen skal betale kæreomkostningerne for Højesteret.